

În următoarele versuri din poezia *Viața*, verbul *moare* are, evident, valoare de perfect. În traducere verbul stă la timpul trecut și este de aspect perfectiv, ceea ce împreună cu personificarea morții face ca traducerea să fie foarte sugestivă:

Într-o zi copila *moare*: se-nțelege,
Moartea numai știe mîinile să lege.

И смерть *настигла* девушку. Она лишь
Сказала: «Отдохни! Пришли покой сроки».

În ceea ce privește particularitățile sintactice ale volumului analizat, amintim divizarea de către traducător a frazei românești în mai multe propoziții. În general, acest procedeu imprimă o oarecare reținere sentimentelor exprimate de poet, dar în cazul frazelor cu coordonare, fragmentarea în propoziții simple nu aduce prejudicii traducerii.

Foarte des propoziția personală este înlocuită printr-una impersonală. Acest procedeu abstractizează imaginile:

Atît de fragedă, te-asemeni
Cu floarea albă de cireș..

Цветами белыми черешни
Дано красе твоей цвести.

Încheiem considerațiile de ordin gramatical cu un exemplu de virtuozitate a traducătorului: în poezia *Din străinătate* poetul vorbește de dorul său după locurile natale:

Aș vrea să văd acumă natala mea vîlcioară,
Scîldată în cristalul pîrului de-argint,
Să văd, ce eu atîta iubeam odinioară:
A codrului tenebră, poetic labirint..

Pronumele personal *eu* are funcția stilistică de a sublinia caracterul liric al mărturisirii. S-ar părea că el nu poate fi redat în limba rusă, în care pronumele personal se folosește mult mai frecvent și, deci, nu ar putea îndeplini o funcție stilistică. Traducătorul a găsit o soluție: el face o inversiune, astfel încît pronumele *я* se include în rimă și iese în relief:

Родимую долину хочу увидеть снова,
Услышать плеск хрустальный прозрачного ручья,
Бродить по лабиринтку средь сумрака лесного,
Увидеть все, что в детстве любил так нежно я.

Trecînd la problemele de ordin lexical ale volumului studiat, constatăm că în alegerea sinonimelor traducătorii au avut o libertate cu atît mai mare cu cît noțiunea desemnată de cuvîntul respectiv este mai abstractă.

Traducătorii au tratat foarte diferențiat cuvintele din original: cuvintele mai puțin importante au fost traduse mai liber. De exemplu: *degetul cel mic* (*Călin, file din poveste*), s-a tradus *указательный палец* «degetul arătător», *caier de cîneșă* *локны лыняные* «bucle ca inul» etc.

Unele cuvinte au fost traduse chiar prin antonimul lor, de exemplu *moartea* s-a tradus prin *бытие* «existență»:

Mai am pe-un înțelept... cu acela iară
Problema morții lumii o desleg...

И есть мудрец: мы бьемся с ним, покуда
Разгадываем тайны бытия.

În schimb, cuvintele cheie au fost traduse foarte exact, iar cîteodată au fost chiar întărite prin cîteva expresii sinonimice, ca în poezia *Tu cei o curtenire*, unde expresia *în glumă* nu numai că s-a tradus exact *с шутку*, dar a fost întărită și prin două expresii sinonimice:

Tu cei o curtenire
În glumă — și dorești
Să-ți spun a mea iubrie
În versuri franțuzești.

Ты просишь, чтоб любил я в шутку,
Легко, не прибегая к драме,
Чтобы о страсти, вняв рассудку,
Писал французскими стихами.

În «*Luceafărul*», Cătălin este introdus printr-un șir de nuanțe etice negative (viclean, pînditor, îndrăzneț cu ochii), pentru ca în ultima parte a poemului aceste nuanțe să se dizolve cu totul¹. În traducere epitetul peiorativ dispar mai curînd (astfel lipsesc epitelele de «guraliv» și «de nimic» pe care i le dă Cătălina), prefigurînd cu multă finețe identificarea lui Cătălin cu poetul însuși din final².

¹ Matei Călinescu, *Titanul și geniul în poezia lui Eminescu*, Editura pentru literatură, 1964, p. 184.

² Matei Călinescu, *op. cit.*, p. 185.